

GUI aplikacije i JavaFX

Objektno-orjentisano programiranje 1

GUI aplikacije

- **GUI (graphical user interface) aplikacija – aplikacija sa interaktivnim grafičkim korisničkim interfejsom**
 - Aplikacija sadrži grafičke komponente (polja za unos teksta, dugmadi, menije, itd.)
 - Korisnik u interakciji sa aplikacijom koristeći tastaturu, miš, ekran osetljiv na dodir...
 - **Svaka grafička komponenta je jedan objekat**
- **Programiranje vođeno događajima (*event-driven programming*)**
 - Program izvršava **pozadinsku nit koja čeka na neki događaj** koji korisnik generiše preko grafičkih komponenti interfejsa
 - Za svaki događaj je vezan **event handler** – kod koji se izvršava kada je događaj generisan (kod za obradu događaja)
 - **Kod konzolnih aplikacija interakciju program-korisnik kontroliše program, kod GUI aplikacija tu interakciju kontroliše korisnik**

GUI aplikacije

- Programiranje GUI aplikacija se sastoji od
 - Programiranja grafičkog korisničkog interfejsa
 - Kreiranje objekata koji predstavljaju grafičke komponente interfejsa
 - Raspoređivanje grafičkih komponenti unutar okna
 - Automatski raspoređivači komponenti u zavisnosti od tipa okna u koje smestamo komponente
 - Ručno programiranje interfejsa VS grafički *drag-and-drop* editori sa automatskim generisanjem koda / konfiguracionim fajlovima koji opisuju interfejs
 - Programiranja *event handler*-a
 - Vezivanje *event handler*-a za grafičke komponente
 - Jedna komponenta interfejsa može generisati više tipova događaja – za svaki tip događaja imamo zaseban *event handler*
 - Jedan *event handler* se može izvršavati na događaje koje generišu različite grafičke komponente

- Skup klasa za programiranje Java GUI aplikacija
- GUI JavaFX aplikacije ima strukturu stabla u čijem korenu se nalazi **pozornica** (eng. **stage**)
 - Kod desktop GUI aplikacija pozornica je prozor sa naslovnom linijom
- **Scena** (eng. **scene**) – deo prozora u koji možemo smeštati grafičke komponente.
 - Pozornica ima tačno jednu scenu
- **Čvorovi** (eng. **nodes**) – **grafičke komponente** ili **okna**
 - Okna su kontejneri koji mogu da sadrže grafičke komponente ili druga okna
 - Na scenu možemo postaviti tačno jedan čvor
 - Čvorovi se automatski raspoređuju u oknu u zavisnosti od tipa okna

JavaFX

- JavaFX aplikaciju pravimo tako što nasledimo apstraktnu klasu **Application** iz **javafx.application**
- Implementiramo apstraktni metod
void start(Stage stage) throws Exception
kojim se kreira scena aplikacije i postavi na pozornicu
- JavaFX aplikacija se pokreće tako što pozovemo statički metod **launch** iz klase **Application**
 - Ovaj metod napravi instancu naše klase koja nasleđuje klasu **Application**
 - ... i nad tom instancom nakon neophodnih inicijalizacija pozove metod **void start(Stage stage) throws Exception**

JavaFX kostur (*hello world*) aplikacija

```
import javafx.application.Application;
import javafx.scene.Scene;
import javafx.scene.control.Label;
import javafx.stage.Stage;

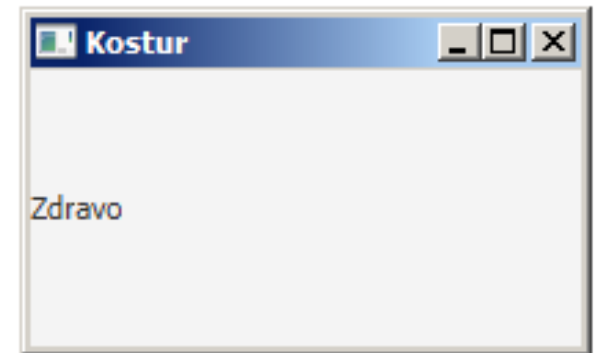
public class Kostur extends Application {

    @Override
    public void start(Stage stage) throws Exception {
        // kreiramo scenu duzine 200 i sirine 100 piksela
        // prvi argument: cvor koji postavljamo na scenu
        Scene scene = new Scene(new Label("Zdravo"), 200, 100);

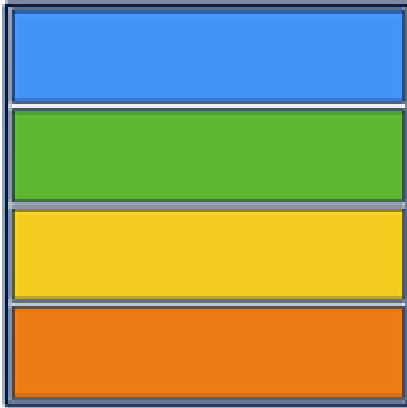
        // inicijalizujemo pozornicu
        stage.setScene(scene);
        stage.setTitle("Kostur");

        // prikazemo pozornicu
        stage.show();
    }

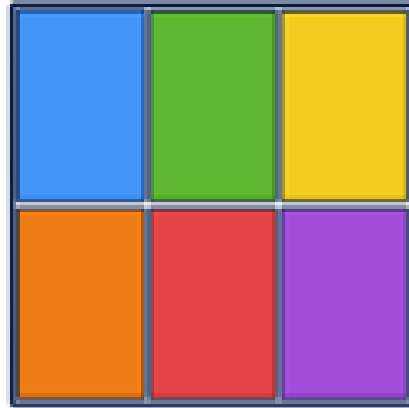
    public static void main(String[] args) {
        launch();
    }
}
```


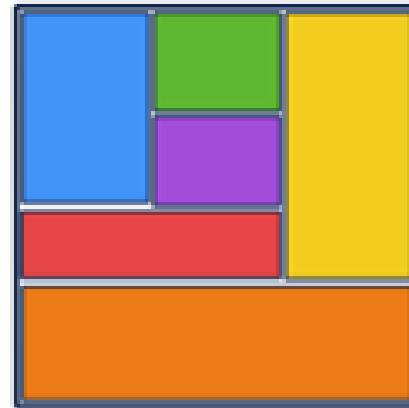
JavaFX okna

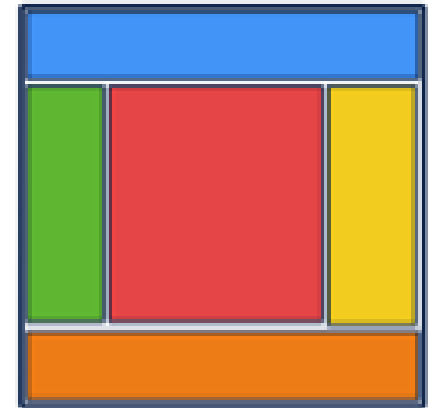
VBox

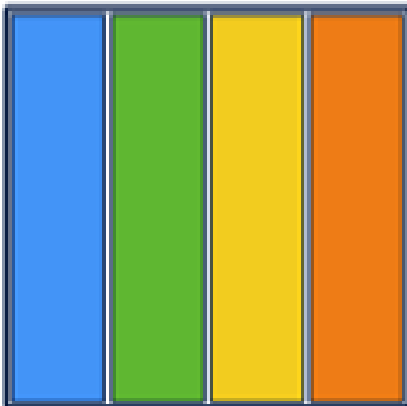
TilePane

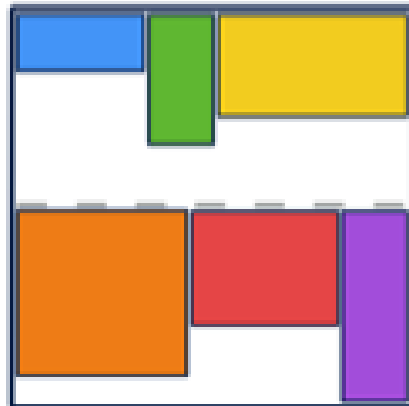
GridPane

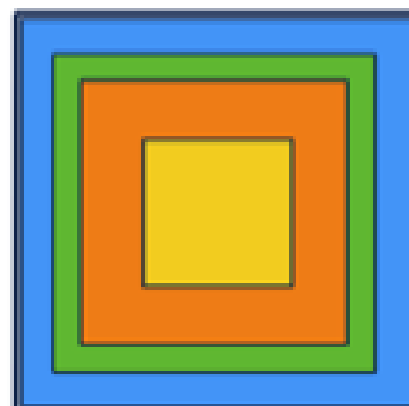
BorderPane

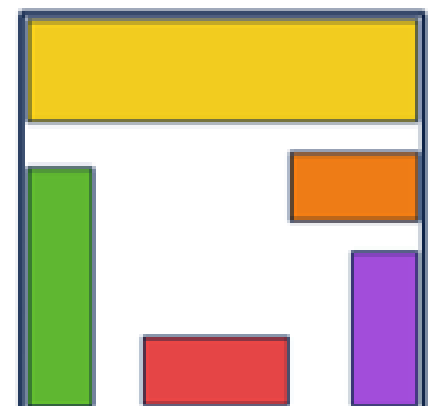
HBox

FlowPane

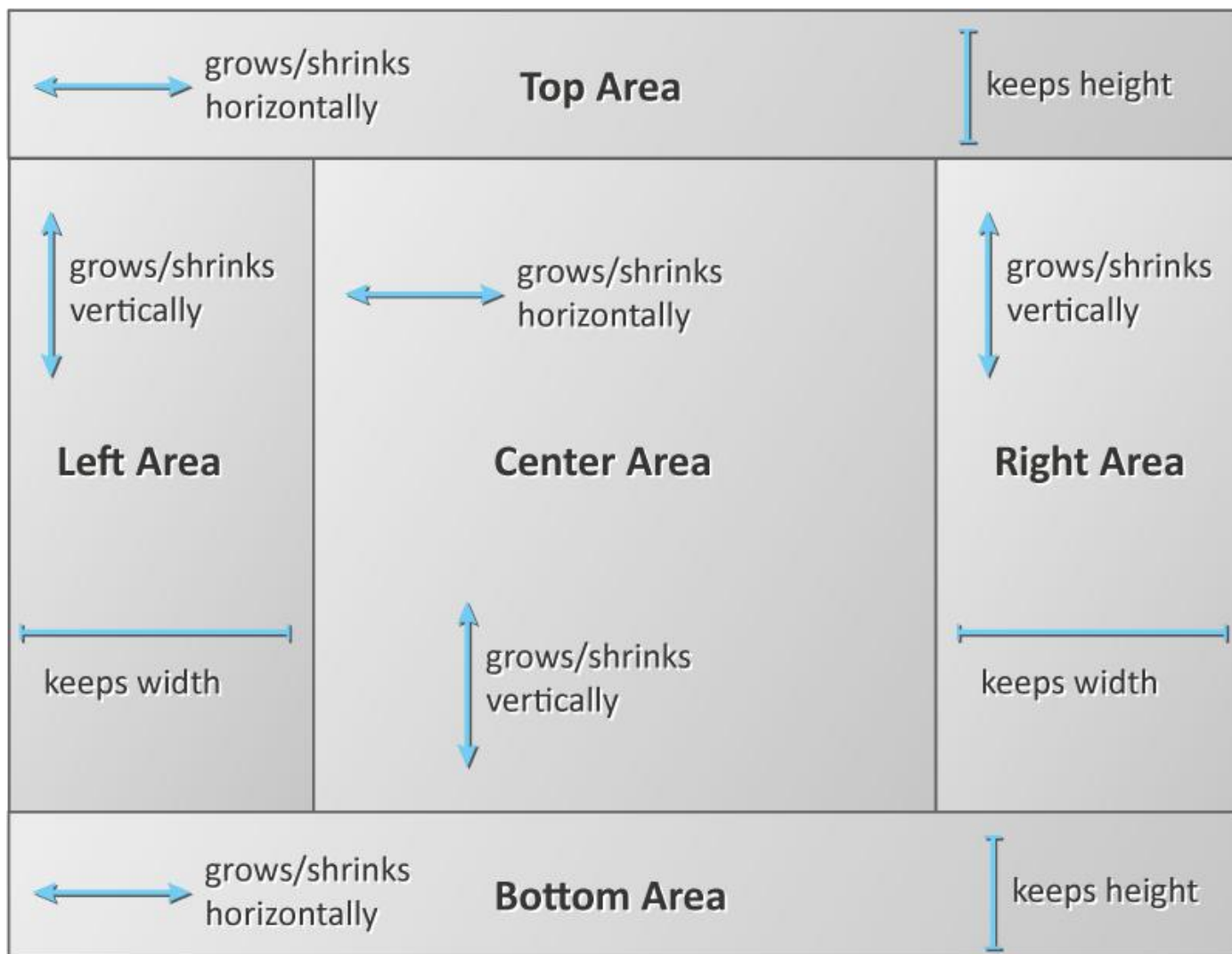
StackPane

AnchorPane

- **Okna se prilagođavaju dimenzijama scene**
 - Raspored i/ili veličina čvorova može da se promeni promenom veličine pozornice
- **Za svaki čvor je moguće zadati minimalnu, poželjnu i maksimalnu veličinu (širinu i visinu)**
 - Sve tri veličine se automatski inicijalizuju u zavisnosti od tipa grafičke komponente
 - Čvor ima željenu veličinu ukoliko u oknu ima mesta za takvu veličinu
 - Veličina čvora se može smanjivati do minimalne, a povećavati do maksimalne veličine
 - U slučaju smanjivanja pozornice grafičke komponente mogu da se preklope
- **Ako želimo za svaki čvor možemo eksplicitno zadati poziciju i veličinu (ne preporučuje se!)**

BorderPane okno

BorderPane okno

- Paket **javafx.scene.layout**
- Konstruktori
 - `BorderPane()`
 - `BorderPane(Node center)`
 - `BorderPane(Node c, Node t, Node r, Node b, Node l)`
- Metode
 - `void setCenter(Node n)`
 - `void setLeft(Node n)`
 - `void setRight(Node n)`
 - `void setTop(Node n)`
 - `void setBottom(Node n)`
- Metode za postavljanje poravnanja za komponente unutar dela okna
- Metoda za postavljanje margine oko okna
- Metode za postavljanje margine oko komponenti unutar okna

BorderPane okno

- Paket **javafx.scene.layout**
- Konstruktori
 - `BorderPane()`
 - `BorderPane(Node center)`
 - `BorderPane(Node c, Node t, Node r, Node b, Node l)`
- Metode
 - `void setCenter(Node n)`
 - `void setLeft(Node n)`
 - `void setRight(Node n)`
 - `void setTop(Node n)`
 - `void setBottom(Node n)`
- Metode za postavljanje poravnanja za komponente unutar okna
- Metoda za postavljanje margine oko okna
- Metode za postavljanje margine oko komponenti unutar okna


```
public class DemoBorderPane extends Application {
    public void start(Stage stage) throws Exception {
        // neke graficke komponente
        Label label = new Label("Labela");
        Button button = new Button("Dugme");
        TextField textField = new TextField("Tekst polje");
        CheckBox checkBox = new CheckBox("Box za cekiranje");
        TextArea textArea = new TextArea();

        BorderPane container = new BorderPane();
        container.setCenter(textArea);
        container.setBottom(button);
        container.setTop(textField);
        container.setLeft(checkBox);
        container.setRight(label);

        Scene s = new Scene(container, 600, 400);
        stage.setScene(s);
        stage.setTitle("Border pane demo");
        stage.show();
    }

    public static void main(String[] args) {
        launch();
    }
}
```

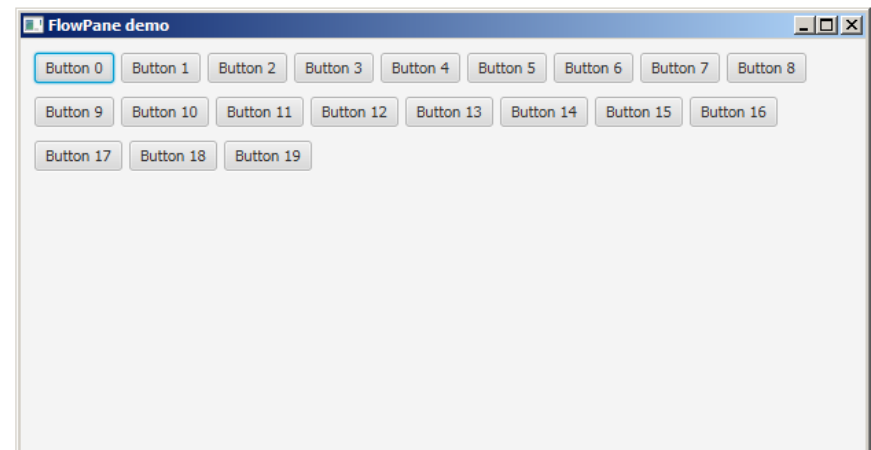
FlowPane okno

- Ređa komponente jednu za drugom horizontalno/vertikalno sa prelaskom u novu “vrstu”/”kolonu”
- Paket **javafx.scene.layout**
- Konstruktori
 - FlowPane()
 - FlowPane(double hgap, double vgap)
 - FlowPane(Orientation orient)
 - Orientation je enum koji definiše HORIZONTAL i VERTICAL
 - FlowPane(Orientation orient, double hgap, double vgap)
- Metoda koja vraća listu čvorova koji se nalaze u oknu
ObservableList<Node> getChildren()
- Pozivajući metod **add(Node n)** nad tom listom dodajemo čvor u okno
- ObservableList – lista uz koji možemo vezati **funkcijski objekat** koji se izvrši automatski kada se lista promeni


```
public class DemoFlowPane extends Application {  
    public void start(Stage stage) throws Exception {  
        FlowPane container = new FlowPane(Orientation.HORIZONTAL);  
        container.setHgap(5);  
        container.setVgap(10);  
        container.setPadding(new Insets(10));  
        for (int i = 0; i < 20; i++)  
            container.getChildren().add(new Button("Button " + i));  
  
        Scene s = new Scene(container, 300, 300);  
        stage.setScene(s);  
        stage.setTitle("FlowPane demo");  
        stage.show();  
    }  
  
    public static void main(String[] args) {  
        launch();  
    }  
}
```


Hbox i VBox okna

- Redaju komponente jednu za drugom horizontalno/vertikalno **(bez prelaska u novu “vrstu”/”kolonu”)**
- **Ako je pozornica mala imamo nevidljive komponente koje se pojavljuju proširenjem pozornice**

```
VBox vbContainer = new VBox();  
// rastojanje izmedju komponenti  
vbContainer.setSpacing(5);  
// margina oko okna  
vbContainer.setPadding(new Insets(10));  
// dodavanje komponenti u okno  
for (int i = 0; i < 10; i++)  
    vbContainer.getChildren().add(new Button("Dugme -- " + i));
```

```
HBox hbContainer = new HBox();  
hbContainer.setSpacing(10);  
hbContainer.setPadding(new Insets(20));  
for (int i = 0; i < 5; i++)  
    hbContainer.getChildren().add(new Label("Labela " + i));
```

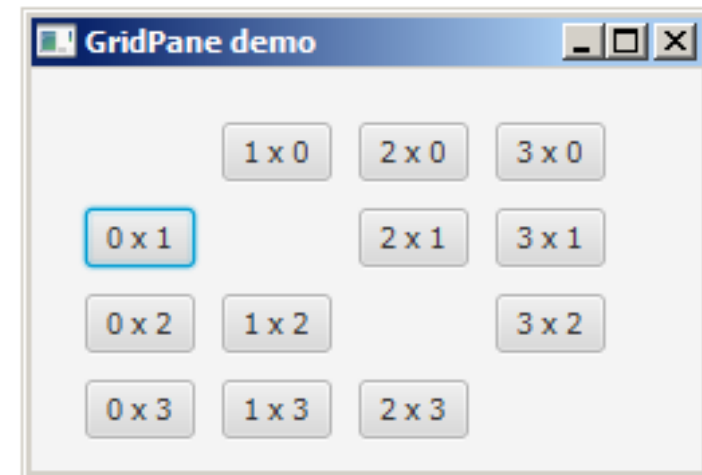

GridPane okno

- **GridPane okno predstavlja tabelu (matricu)**
- Čvor možemo postaviti u proizvoljnu ćeliju u tabeli
- Tabela raste automatski kako dodajemo čvorove u nju
 - **Ne navodimo veličinu tabele prilikom kreiranja GridPane-a**
- Jedna komponenta može da se prostire kroz više ćelija u tabeli
- **Metode za dodavanje čvora u GridPaneOkno**
 - `void add(Node child, int columnIndex, int rowIndex)`
 - `void add(Node child, int column, int row, int columnSpan, int rowSpan)`
 - **Obratiti pažnju: prvo navodimo indeks kolone, a onda indeks vrste**


```
public class DemoGridPane extends Application {  
    public void start(Stage stage) throws Exception {  
        GridPane container = new GridPane();  
        container.setVgap(10);  
        container.setHgap(10);  
        container.setPadding(new Insets(20));  
        for (int i = 0; i < 4; i++)  
            for (int j = 0; j < 4; j++)  
                if (i != j)  
                    container.add(new Button(i + " x " + j), i, j);  
  
        Scene s = new Scene(container, 250, 150);  
        stage.setScene(s);  
        stage.setTitle("GridPane demo");  
        stage.show();  
    }  
  
    public static void main(String[] args) {  
        launch();  
    }  
}
```


Tipovi događaja

- Svaki tip događaja je realizovan odgovarajućom klasom koja direktno ili indirektno nasleđuje klasu **javafx.event.Event**
- Neki od tipova događaja su (paket **javafx.event**)
 - KeyEvent
 - MouseEvent
 - MouseDragEvent
 - WindowEvent
 - TouchEvent, SwipeEvent, ZoomEvent
 - **ActionEvent – događaji visokog nivoa apstrakcije uključiv i logički (a ne fizički) klik na dugme**

Obrada događaja

- *Event handler* je objekat klase koji implementira interfejs **EventHandler<T extends Event>**
- Interfejs **EventHandler** propisuje implementaciju samo jednog metoda:
void handle(T event)
- *Event handler* je potrebno vezati za grafičku komponentu

```
Button btn = new Button("Click me");
```

```
class ClickHandler implements EventHandler<ActionEvent> {  
    @Override  
    public void handle(ActionEvent event) {  
        ...  
    }  
}
```

```
btn.setOnAction(new ClickHandler());
```


Anonimne metode

- Anonimna metoda je metoda koja nema ime
- Anonimne metode zadajemo lambda izrazima

`(lista parametara) -> telo_metoda`

- Telo metoda je izraz ili blok naredba
- Tipovi parametara se mogu izostaviti ukoliko kompajler može da ih sam zaključi (*type inference*)
- Zagrade u listi parametara se mogu izostaviti ukoliko imamo jedan parametar naveden bez tipa

- Primeri.

- `(String s, char c) -> s.charAt(0) == c`
- `(s, c) -> s.charAt(0) == c`
- `s -> s.length() + 5`

Anonimne metode i funkcijski interfejsi

- Funkcijski interfejs je interfejs koji propisuje implementaciju tačno jednog metoda
- **Ako je x promenljiva tipa X pri čemu je X funkcijski interfejs tada promenljivoj x možemo dodeliti anonimni metod**
 - x - referenca na funkcijski objekat
- Interfejs **EventHandler<T extends Event>** je funkcijski interfejs

```
EventHandler<ActionEvent> h = (ActionEvent e) -> {...}
```

```
EventHandler<ActionEvent> h = e -> {...}
```

```
btn.setOnAction(h)
```

```
btn.setOnAction(e -> {...})
```

Referencijalni lambda izrazi

- Referencijalni lambda izraz predstavlja anonimni metod koji samo pozove neki konkretan metod za sopstvene argumente

$(x_1, x_2, \dots, x_k) \rightarrow a.m(x_1, x_2, \dots, x_k)$

- Referencijalni lambda izraze skraćeno možemo navesti kao $a::m$, pri čemu je a objekat (m - nestatički metod) ili klasa (m - statički metod)

```
public class JavaFxApp extends Application {  
    private Button btn = new Button("Click me");  
  
    public void start(Stage stage) throws Exception {  
        ...  
        btn.setOnAction(this::handleClick);  
        ...  
    }  
  
    private void handleClick(ActionEvent e) {  
        ...  
    }  
}
```